

del Monts. 1892, 404). Tampoc és possible que vingui del nom epigràfic *Vindosus* (que Whatmough, *Dial. Anc. Gaul*, p. 90) aplega junt amb *Andossus*, *Alardossus*: és el sufix que ha donat -òs en tants NLL catalans i gascons, mentre que *Benós* té ó tancada, corresponent, per tant, a la categoria en -òs estudiada per mi en *Btr. z. Nfg.* 1973, 204 i *E. T. C.* II, 37, incompatible amb la ü bàsica que hem de suposar en el basc *Bunuze*.

En conclusió. Dues etimologies igualment sostenibles: la ibero-basca, de germanor amb *Bunuze*, fundada en aquest; i l'antroponímica germànica, fundada en un ètimon tangible i en el veïnatge amb *Begós* que creiem germanisme. Però en conjunt és encara la basco-aquitana la fundada en indicis més fermes.

Benovaire o *Benivaire*, V. *Baire* Bensa, V. *Bença*

BENTINELL, *Racó de* ~

Partida de Vilamarxant (xxx, 107.22).

Bé pot venir de l'àrab *binā āt-tānuīl* 'l'edifici o casa de la cabana'. *Tānuīl* definit «tugurium» per *RMa* (72), pròpiament nom d'acció del verb *nānuūl* (*RMa*, 617), que és derivat del mot hispanoàrab *nanūūla* 'cabana' (*RMa*, ib.) *naguīla* «casa pagiza o pobre, choça, cabaña» (*PAlc*, 142.27, 173b2, 171b3), del qual prové el val. *Mauella* (veg., s. v.), estudiat per Simonet etc.; *binā* «edificium» (*RMa*, 360.8f). Oït *bine-tan(u)jl* pels nostres, i potser amb dissimilació *Bene-*, fou contret en *Bent-*, sigui per via fonètica o per influència del duplicat toponímic *Ben-Beni/Vin* dels innombrables arabismes toponímics; com a primer membre, variant del mateix *binā*, també podria ser *binīā* «complexio, edificatio» (*RMa*, 41a, 348).

Dubto que es pugui pensar en altres etimologies. El NL *Pentiner* de Men. i la Costa Brava, apareix allà amb una variant antiga arabitxada *Bentinell* en un doc. de 1641 (vol. I, 222), però el sentit de 'lloc de petxines' (ll. PECTEN, -TINARIU) no convindria a Vilamarxant, que no és a la costa. O bé en algun NP àrab, format amb *Ben-* + *x*; però els únics candidats que es presenten —els berberoides *Tagenant*, *Tennai*, avui algerians (*GGAlg* 357) o *Ibn-Dinar* (Còrdova i Mallorca, V. vol. I, s. v. *Bendinat*). Convindrien molt menys a la fonètica. Tampoc es deu relacionar amb *Bendina* (supra, ape. a *Bença*).

El BENTISCLER

Partida de Pinet (xxxI, 200.8), sembla resultant de *lentiscler* 'matoll de *lentiscles*', mata que allí abunda (com vaig veure passant-hi, 1963). L'evolució fonètica s'explica per una mena de dissimilació, un poc irregular o bé diferenciació, partint d'una forma *Albentiscler* (< *Al-le-*) amb article àrab; potser sumant-s'hi influència de *vent*, o de *ventisca* (comprensible perquè es tracta de serrats molt ventejats i fredoro-

50 sos); i dels innombrables NLL àrabs en *Ben-*.

BENUI

Com a nom d'un lloc pallarès, només hapax de l'any 1164 (Kehr, *Papsturk.*, 398); probablement errada de lectura, però el context es prestaria, quasi per igual, a identificar-lo amb tres: *Mencui* te. Estac, *Mentui* te. Peramea i *Ballui* (o *Bellui*), art. supra.

BENUMEA o BENIMEIA

15 Diu SSiv. (145) que *Benumea* (amb variants *Benime(y)a*, i *-umeya*) el 1535 era anex de Favara, dependent de Pego, amb 18 cases de moriscos; i, amb altra cita també de 1574; despoblat per l'expulsió, s'intentà repoblar-lo el 1611, però avui resta com un despoblat de Pego. Segons Escolano (1610) era un castell arruïnat te. Oliva.¹ En realitat degué haver-hi dos o tres homònims en llocs diferents: Sarthou troba *Benimeya* poble antic te. *Bèlgida*, avui pda. del seu terme (*GGRV* II, 29, 30); i Mateu i Llopis diu que era un dels pobles que comprenia el Marquesat de Guadalest (*P. Val.*, p. 66); d'això últim no trobo confirmació i temo que ho confongui amb *Benimeit* pronunciat *-mèjt*, que trobo com a pda. del te. de Teulada (xxxIV, 61.7).

No dubtem de l'afirmació de J. Ribera i SSiv. que *Benume(i)a* prové del nom de la tribu dels Omeya (*Dis. y Op.* II, 213). Sens dubte entenen la que donà el llinatge dels califes de Còrdova. Avui també 'Omājja nom algerià (*GGAlg*); de l'arrel 'amy ('ami «lacycus», 'amā «serva», *RMa* (37a577)).

Pel que fa a *Benimeia* i *Benimeit* això és molt menys cert. Car no s'explica gaire aqueixa *-i-*, i menys la *-t-*: és ben possible que vinguin, per via mossàrab-àrab (cf. vol. I, 257-9), de PINNA MEDIA 'roca partionera' amb metàtesi *Bināmeia* > *Banim-*. En *Benimeit* potser es conservaria la *-d-* llatina (cf. cast. *medio*); o més aviat compost amb *MAGIDE 'pastera' en el sentit de 'conca', 'concauít'.

¹ *Benimeya* de Pego tenia 9 cases de moriscos l'any 1563 (Lapeyre, 46). Segons Ribera i Chabàs és probable que vingui d'Abu Meruan *ben Omeya* natural de Pitraus [o sigui *Potries*] i alcait de Dénia (*El Arch.* I, 252b).

50 *Benviure*, V. *Biure* La *Benya* (Prats de Molló), V. *Bena* *Benyalí*, V. *Binyalí* *Benzarco*, V. *Vinsarcó* *Beo*, V. *Veó* *Beques*, V. *Beca*

55 BERÀ

Poblet agr. a Roda de Berà, prop del Vendrell, en direcció, i a 20 k., de Tarragona.

PRON. MOD.: *berá*, 1955 (allí, a Roda etc.).

DOC. ANT. 1011: *Bera* (*Cart.* St. Cugat II, 77);